

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Mervi Vidgrén, Perttu Jämsén, Rico Martikainen, Marjaana Mäkelä, Kirsi Mustonen & Sanna Vahtivuori-Hänninen. Centria-ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Leena Saari**

Auditointivuosi **2023**, Karvin julkaisu **14:2023**

Kieli **Suomi**

ISBN **ISBN 978-952-206-792-0 pdf**

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Korkeakoulun itsearviointi

Centria noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä ja edistää avointa tiedettä

Centria on allekirjoittanut avoimen tieteen julistuksen ja on sitoutunut noudattamaan Tutkimuseettisen tiedekunnan (TENK) hyvän tieteellisen käytännön ohjeistuksia. Centrian strategiassa kuvattu toimintatapamme on olla avoin, reilu sekä toista tukeva. Avoimella TKI-toiminnalla tuetaan tätä tahtotilaa, jolla lisätään toiminnassa syntyvän uuden tiedon vaikuttavuutta. Centria on kuvannut [avoimen tieteen-](#) ja [hyvän tieteellisen käytännön](#) periaatteet, jotka ovat avoimesti saatavilla niin henkilöstölle kuin Centrian sidosryhmille. Centrialla on luotu verkko-oppimisympäristö Itslearningiin Avoin TKI-toiminta Centriassa - verkkokurssi perehdyttämään hanketoiminnassa mukana olevaa henkilöstöä avoimen tieteen- ja hyvän tieteellisen käytännön periaatteisiin. Opiskelijat perehdytetään hyvän tieteellisen käytännön ohjeistuksiin AMK- ja YAMK-opinnoissa opinnäytetyökurssilla. Centrialla on nimetty tutkimuseettikan tukihenkilö, joka tarvittaessa neuvoa niin henkilöstöä kuin opiskelijoita tutkimuseettisissä kysymyksissä.

Tieteen avoimuutta vahvistetaan kannustamalla henkilöstöä kirjoittamaan ja julkaisemaan asiantuntija-artikkeleita ja muita julkaisuita niin opetuksen kuin TKI-työn tuloksista. Tavoitteena on, että jokainen centralainen tekisi keskimäärin yhden julkaisun kalenterivuodessa. [Centrian henkilöstön julkaisujen](#) tiedot löytyvät Tiede ja tutkimus -portaalista ja julkaisusarjat

Theseuksesta. Centrialla on oma verkkolehti [Centria-Bulletin](#), jossa julkaistaan Centrian henkilöstön asiantuntija-artikkeleita.

Viestintä on olennainen osa Centrian TKI-toimintaa ja siihen panostetaan, jotta tieto hankkeista, kehittämis- ja koulutuspalveluista sekä kehittämisympäristöistä tavoittaa tärkeät sidosryhmät. Jokaisessa Centrian TKI-tiimissä on vähintään yksi henkilö, joka vastaa viestinnästä tiimin vastuualueelta. Centria lähettää sidosryhmilleen kuukausittain Centria News -uutiskirjeen, jossa se kertoo ajankohtaisista asioista ja palveluista alueen elinkeinoelämälle. Uutiskirjeen lisäksi Centria toimittaa vuosittain ilmestyvää Centria News -lehteä, josta sidosryhmät saavat kattavasti tietoa keskeisistä Centrian TKI-toiminnan teemoista. Centria hyödyntää aktiivisesti viestintää sosiaalisessa mediassa alueensa sidosryhmille.

Centrian TKI vahvistaa alueen osaamista

Centrian TKI-toiminta tähtää alueen toimijoiden kilpailukyvyn parantamiseen ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseen. Centrian TKI-toiminnan painoalat kemia ja biotalous, tuotantoteknologia, digitalisaatio sekä yrittäjyys ja hyvinvointi tukevat tätä tavoitetta.

Hankeprosessia, joka on TKI:n yksi pääprosesseista on kehitetty systemaattisesti osaamisen ja vaikuttavuuden näkökulmista. Hankkeiden vaikuttavuutta ja avointa TKI-toimintaa arvioidaan jo valmisteluvaiheessa ja hyödynnetään tietoa alueen toimijoilta sekä rahoittajilta. Tavoitteena on tuottaa hankkeiden kautta uutta tietoa ja osaamista, joka voidaan hankkeiden jälkeen kaupallistaa laajemmin Centrian palveluliiketoiminnan kautta alueen elinkeinoelämän käyttöön.

Vuonna 2022 Centrialla on yli 127 päätoimista TKI-työntekijää hankkeissa sekä kehittämis- ja koulutuspalveluissa. Päätoimisten työntekijöiden lisäksi muu Centrian henkilöstö osallistuu aktiivisesti TKI-toimintaan. Vuonna 2021 yli 50 % koko Centrian henkilöstöstä osallistuivat vähintään 10 % työajasta TKI-toimintaan ja yli 60 % kun mukaan lasketaan kaikki TKI-toimintaan osallistuneet. TKI:n ja opetuksen yksi integroinnin muoto on opetushenkilöstön osallistuminen TKI-toimintaan, jolloin esimerkiksi hankkeessa syntyvä tieto on siirrettävissä opiskelijoiden hyödyksi opetukseen. Vastaavasti TKI-henkilöstö tekee opetustyötä opettamalla opintojaksoja itsenäisesti tai yhteisopettajuuden kautta sekä opintojaksovierailuin.

Opetuksen ja TKI:n yhteistyötä edistetään vuosittaisessa Drop in-tapahtumassa, jossa TKI henkilöstö esittelee toimintaa opettajille ja opiskelijoille sekä kertoo yhteistyömahdollisuuksista. TKI on kuvannut opiskelijan TKI-polun selkeyttämään opiskelijan mahdollisuuksia päästä mukaan TKI-toimintaan. Vaikka monia toimintatapoja ja integroitumisen tapoja on jo olemassa, itsearvioinnissa TKI:n ja opetuksen integrointi tunnistettiin edelleen kehityskohteena. Integroitumista haastaa mm. TKI:n ja opetuksen erilaiset vuosisyklit, kaikkien opettajien tietoisuus hankkeista ja niistä syntyvän tiedon hyödynnettävyys opintojaksoilla.

Itsearvioinnissa Centrialaiset tunnistivat TKI-toiminnan vahvuuksiksi osaamisen, ketteryyden ja

nopeuden, jotka mahdollistavat alueen työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaamisen. Näiden ominaisuuksien myös arvioitiin tekevän Centriasta halutun ja arvostetun yhteistyökumppanin. Centrialaisten arviota tukee Centrian TKI:n suuri ulkoisen rahoituksen osuus 5,6 M€ kokonaisvolyymistä 8,6 M€ (vuonna 2021). Omarahoitusosuus hankkeissa on pienin kaikista ammattikorkeakouluista. Centria toimii aktiivisesti eri osaamisverkostoissa vahvistaen toimintansa alueellista vaikuttavuutta, esim. [Robocoast EDIH-konsortiossa](#) ja [Rural Industry DIHissa](#).

Toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan vaikuttavuuden näkökulmasta

Centrialla on luotu [TKI-strategia](#) vahvistamaan Centria-tasoisien strategian toteutusta. Siinä painotetaan alueen yritysten kilpailukyvyyn vahvistamista, alueen vahvojen ja myös uusien toimialojen palvelemista erikoistumalla alueen vahvuuksiin nojautuen.

Vaikuttavuuden konkreettisia seurattavia mittareita ovat ulkoisen rahoituksen määrä ja julkaisujen määrä. Vaikuttavuuden arvioimiseksi kerätään palautetta sidosryhmiltä. Palautetta kerätään hankkeiden ohjausryhmätapaamisissa, asiakaspalautteina palveluliiketoiminnan asiakkailta sekä koulutuspalveluiden asiakkailta. Tärkeitä kohtaamisia ovat myös neuvottelukuntien ja muiden yritysverkostojen tapaamiset, missä arvioidaan Centrian toimintaa ja saadaan tietoa tulevista osaamistarpeista. Tärkeä alueen toimijoiden kohtaamispaikka on myös vuosittain järjestettävä DropIn, jossa Centrian TKI-toiminta järjestää avoimen tapahtuman alueen sidosryhmille, jossa esitetään hanketoimintaa ja sen tuloksia sekä luodaan yhteistyösuhteita alueen elinkeinoelämään.

Vahvuudet

TKI-toiminta alueellisesti merkittävää
Kansainvälinen hankeosaaminen
Organisaatorakenne tukee joustavaa, ketterää toimintaa
Viestintä TKI-toiminnasta sidosryhmille

Kehittämiskohteet

Vaikuttavuuden mittaamisen kehittäminen
Sidosryhmäpalautteen keräämisen edelleen kehittäminen ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä
TKI-toiminnan kaupallistamisen kehittäminen

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

Centrian TKI-toiminnan painoalat tukevat alueen toimintaympäristön uudistamista

Centriassa on laadittu erillinen TKI-strategia vahvistamaan korkeakoulutasoisen strategian toteutusta. Itsearviointiraportin mukaan TKI-strategiassa painotetaan alueen yritysten kilpailukykyä. Strategiana on palvella sekä alueen perinteisiä että myös uusia toimialoja erikoistumalla alueen vahvuuksiin. Auditointihaastatteluiden mukaan Centrian TKI-toiminta uudistaa yhteiskuntaa ja kehittää Centrian toimintaympäristöä. Haastatteluissa tuotiin esille erityisesti Centrian TKI-toiminnan painoalat eli kemia ja biotalous, tuotantoteknologia, digitalisaatio sekä yrittäjyys ja hyvinvointi. Centrian TKI-toiminta myötävaikuttaa esimerkiksi digivihreään siirtymään ja vastaa myös ikääntymisestä nouseviin hyvinvoinnin haasteisiin. Auditointiryhmän näkemyksen mukaan nämä painoalat antaisivat mahdollisuuden kytkeä Centrian TKI-toiminnan vaikuttavuusmittareita myös globaalien haasteiden ratkaisemiseen. Ajankohtaiset painoalat olisivat mahdollisuus viestiä Centriasta ja Centrian osaamisesta nykyistä aktiivisemmin ulospäin. Mahdollisuus alueen elinkeinoelämää palvelevaa yhteiskunnallista vuorovaikutusta laajempaan TKI-toiminnan vaikuttavuuteen on selvästi olemassa.

Centrian taiteellinen toiminta

Centria on Suomen ainoa korkeakoulu, jossa voi opiskella kansanmusiikkia suuntautumisvaihtoehtona. Itsearviointiraportin mukaan koulutuksen lisäksi Centria osallistuu kansanmusiikkiperinnön vaalimiseen hanketoiminnan kautta. Aineettoman kulttuuriperinnön vaalimisessa ja hyödyntämisessä Centria on pyrkinyt ja onnistunut ottamaan vahvan edelläkävijän roolin kansallisesti ja alueellisesti. Elävän alueellisen kulttuuriperinnön esillä pitäminen ja kehittäminen tukevat luontevasti Centrian tehtävää kansainvälisyyttä edistävänä ammattikorkeakouluna. Centrian hankkeissa ja opetuksessa kehitetään käytäntöjä ja osaamista aineettoman kulttuuriperinnön tallentamiseen ja hyödyntämiseen. Kulttuuriperintöä tehdään näkyväksi muun muassa esiintymisillä ja hankeyhteistyöllä alueen kulttuuriperintötoimijoiden kanssa.

Kansainvälisyys Centrian strategisena tavoitteena tukee aluekehitysroolia ja TKI:n vaikuttavuutta

Itsearvioinnin ja auditointihaastatteluiden mukaan strategia ohjaa voimakkaasti Centrian toimintaa. Strategiasta johdetut tavoitteet tunnetaan hyvin koko korkeakoulussa. Centrian TKI-toimintaa ja myös koulutusohjelmien kehittämistä kuvaa kokonaisvaltainen ymmärrys toiminta-alueen haasteista ja kasvumahdollisuuksista. Merkittävä osa Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan teollisesta tuotannosta päättyy vientiin. Kansainvälisyys yhtenä strategisena tavoitteena tukee Centrian vahvaa aluekehitysroolia. Samalla se edistää korkeakoulun TKI-toiminnan vaikuttavuutta.

Centrian TKI-toimijat kuvasivat auditointihaastattelussa, että ammattikorkeakoulun yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja vaikuttavuutta erityisesti TKI-toiminnassa seurataan taloudellisilla ja toiminnallisilla mittareilla. Näitä mittareita ovat erityisesti ulkoisen TKI-rahoituksen määrä, hankkeiden omarahoitusosuus, julkaisujen määrä ja valmistuneiden työllistyminen Centrian toiminta-alueelle.

Johdon auditointihaastattelussa kuvattiin, että Centrian tahtotilana on tiivistää TKI-toiminnan ja opetuksen välistä suhdetta. Tavoitteena on, että suurin osa opettajista toimii TKI-hankkeissa ja vastaavasti TKI-asiantuntijat osallistuvat opetukseen. Auditointihaastatteluissa sekä opetus- että TKI-henkilöstö kuitenkin tunnisti, että työskentelytavoissa on vaihtelua. Lisäksi TKI-hankkeisiin ja opetukseen osallistumisen määrä vaihtelee koulutusaloittain ja opettajakohtaisesti. Centria mittaa TKI-toiminnan vaikutuksia pääosin talousmittareilla. Auditointiryhmä suosittelee TKI-toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi ja toiminnan kehittämiseksi myös laatua mittaavien indikaattoreiden käyttöönottoa.

Hyvän tieteellisen käytännön varmistamiseen ja avoimen tieteen edistäminen

Centrialla on käytössään ajantasaiset menettelytavat ja järjestelmät hyvän tieteellisen käytännön varmistamiseen. Centria on kehittänyt oman ohjeistuksen hyvän tieteellisen käytännön varmistamiseen henkilöstölle ja opiskelijoille. Auditointihaastattelussa kävi ilmi, että havaittuihin haasteisiin on puututtu aktiivisesti. Ohjeistusta kehitetään johdonmukaisesti myös saavutettavuuden ja käytettävyyden näkökulmasta.

Centrian tahtotila ja laatukäsikirjasta löytyvät kirjaukset avoimesta tieteestä ovat selkeitä ja johdonmukaisia. Avoimen TKI-toiminnan tavoitteena on ”varmistaa, että Centriassa tuotettu tieto saa näkyvyyttä ja osaaminen välittyy tehokkaasti.” Ohjeet ja käytänteet avoimuuteen sekä TKI-hankkeissa että julkaisutoiminnassa on viestitty saavutettavasti ja avoimesti Centrian verkkosivuilla.

Itsearviointiraportin mukaan henkilöstöllä on mahdollisuus suorittaa Centrian verkko-oppimisympäristössä Avoin TKI-toiminta Centriassa -verkkokurssi, jossa perehdytään avoimen tieteen ja hyvän tieteellisen käytännön periaatteisiin. Opiskelijat perehdytetään näihin teemoihin opinnäytetyökurseilla.